

LEIPZIG UNIVERSITY
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES AND PHILOSOPHY

**MODERN
EDUCATIONAL SPACE:
THE TRANSFORMATION
OF NATIONAL
MODELS IN TERMS
OF INTEGRATION**

OCTOBER 26TH 2018
Leipzig, Germany

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE

LEIPZIG UNIVERSITY,
FACULTY OF SOCIAL
SCIENCES AND PHILOSOPHY

II International scientific conference

**MODERN EDUCATIONAL SPACE:
THE TRANSFORMATION OF NATIONAL MODELS
IN TERMS OF INTEGRATION**

October 26, 2018

Proceedings of the Conference

Technologies for the development of personal resources

Actual questions of practical psychology

Modern problems of psychological education

Technologies of professional orientation

Theory and practice of social work

Actual problems of social-pedagogical researches

Leipzig – 2018

Organising Committee

<i>Joachim Feldmann</i>	<i>Professor, Dr., Head of the Dean's Office, Leipzig University, Germany;</i>
<i>Bernd Süßmuth</i>	<i>Professor, Dr. of Economics, Head of Institute of Empirical Economic Research;</i>
<i>Dariusz Tulavecz`ky`</i>	<i>Prof., Dr Hab. of Social Sciences, University of John Paul II, Krakov, Poland;</i>
<i>Sonya Borisova Ilieva</i>	<i>Prof., Dr. Hab., editor-in-chief of Socio-Brains journal, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;</i>
<i>Tereza Giza</i>	<i>Dr hab., Professor, Head of Department of Social Pedagogy and Resocialization of the Holy Cross University, Kielce, Poland;</i>
<i>Iryna Shaposhnykova</i>	<i>Associate Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Psychology, History and Sociology, Kherson State University, Ukraine;</i>
<i>Kostiantyn Shaposhnykov</i>	<i>Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine;</i>
<i>Nino Turabelidze</i>	<i>Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Humanities, Sul Khan-Saba Orbeliani Teaching University (SABAUNI), Georgia.</i>

Modern educational space: the transformation of national models in terms of integration: Conference Proceedings, October 26, 2018. Leipzig: Baltija Publishing. 196 pages.

CONTENTS

SECTION 1. TECHNOLOGIES FOR THE DEVELOPMENT OF PERSONAL RESOURCES

Bespalov I. O. Philosophy and communication of Ancient Rome.....	1
Гладка К. А., Байср О. О. Особливості професійного самовизначення у юнацькому віці	4
Gritchenko T. Ya. Components of primary school teacher's professionalism.....	7
Гузенко Н. О. Можливості ігрової діяльності для особистісного розвитку підлітків	9
Івершинь А. Г. Гуманізація і гуманітаризація як освітні орієнтири у художній підготовці студентів майбутніх вихователів	12
Katsero O. K. Theoretical aspects of the formation of psychological-compensative competencies of lectors of HE	15
Кушніт У. В. Професійна компетентність учителя фізики: проблеми іншомовної підготовки.....	18
Масвська О. М. Інноваційний підхід до формування художньо-практичної компетентності учнів	22
Мінько Н. П. Виховання особистості в сучасній освіті.....	25
Олеськова Г. Г. Основи медсестринства як засіб розвитку здоров'язберезувальної компетентності особистості учня загальноосвітнього навчального закладу.....	28
Панченко О. О. Формування природничої компетентності дітей дошкільного віку	31
Семенова М. О. Самоменеджмент як чинник розвитку ресурсів особистості майбутнього педагога	33

Скакуш П. С. Креативність як домінуюча ідея професійної самореалізації майбутнього вчителя.....	37
Смірнов С. В. Андрагогічна теорія в системі військової підготовки майбутніх офіцерів запасу Збройних Сил України.....	40
SECTION 2. ACTUAL QUESTIONS OF PRACTICAL PSYCHOLOGY	
Bonchuk N. V. Educational organizational measures for the development of mathematical skills and achievements in a comprehensive school.....	43
Khurtenko O. V., Buchatska S. M. The place and functions of value orientations in personality structure of modern student.....	46
Быкова С. В. Природа пассионарности и эволюционные процессы развития жизни.....	49
Волинець Н. В. Гендерні професійні особливості особистісного благополуччя персоналу Державної прикордонної служби України.....	52
Гуляєва А. С. Дослідження системи переконань у вимушених переселенців за методом факторного аналізу.....	55
Zamsha A. V. Peculiarities of psychological aid to parents of children with special educational needs.....	58
Калашникова Л. В. Просоціальна поведінка в контексті наукових парадигм.....	60
Капінує О. С. Психолого-педагогічний аналіз проблеми формування офіцера як суб'єкта професійної діяльності.....	63
Клюменко Yu. O. Regulatory function of time in life organization.....	66
Клочок О. М. Історичний аспект становлення та розвитку груп самопомоги для реабілітованих наркозалежних як потужного ресурсу соціальної роботи.....	69

Курова А. В. Суб'єктивне благополуччя як основний ресурс розвитку особистості	72
Kurovska V. O., Ohdanskyi I. V. Main provisions of the methods of medical workers emotional intelligence development	75
Лисенко О. С. Наслідки використання віртуального простору для осіб з синдромом хікікоморі	78
Литвиненко Ю. В., Дзюбенко О. А. Ефективність методу казкотерапії у попередженні шкільної дезадаптації першокласників.....	80
Максимець С. М. Дослідження психологічних чинників емоційного вигорання представників соціономічних професій	83
Мельник В. В., Белозьорова Р. О., Вершиніна А. В. Рефлексія власної самотності як соціальна необхідність в екзистенціальній психології	87
Окаєвич А. В. Страх як домінуючий психічний стан у військовослужбовців під час участі у бойових діях.....	90
Процюк В. В. Сутнісні характеристики інформаційно-психологічної війни	93
Сільвашко Л. О. Актуальність передумов правової просвіти та правового виховання та чинники формування правової культури сучасної молоді	96
Kalnytska K. O., Tymchenko O. V. Loneliness as a way of human life in a modern social space	99
Храмцова В. В. Болезнь и личность: психологические аспекты медико-социальной экспертизы	102
Чернов А. А. Гендерні відмінності у формуванні афективного компоненту ставлення молодших школярів до моральних настанов.....	105
Чистяк О. В. Формування особистості студента в умовах закладу вищої освіти.....	109

Тітова О. А. Визначення цілей підготовки майбутніх агроінженерів до інноваційної професійної діяльності.....	179
Шедяков В. Е. Город во всемирных трансформациях.....	182
Шлєіна Л. І. Психолого-педагогічні особливості формування гендерної культури студентської молоді.....	184

3. Глухов А. М., Душин И. Л., Шедяков В. Е. Развитие Харькова к 2000 году и в начале 21 века. Доклад-92. Харьков: Стилос, 1992. 45 с.
4. Шедяков В. Е. Управление городским хозяйством и экономическая власть. *Город и бизнес*: Тез. Межрегион. научно-практ. конф. Днепропетровск, 1994. С. 9-10.
5. Шедяков В. Е. Городская культура постиндустриального региона: истоки и перспективы. *Регион: проблемы и перспективы*. 1998. № 1. С. 49-57.
6. Шедяков В. Е. Городской постмодернизм: новые стратегии управления хозяйственным развитием. *Медиаполис*. 1996. № 1-2. С. 118-121.
7. Шедяков В. Е. Соціокультурні підвалини стимулювання в інноваційній економіці. *Innovations in the development of socio-economic systems: microeconomic, macroeconomic and mesoeconomic levels*: Collective monograph / ed. by J. Zukovskis, K. Shaposhnykov; Aleksandras Stulginskis University, Business and Rural Development Management Institute. Kaunas: Baltija Publishing, 2016. Vol. 2. P. 83-97.
8. Шедяков В. Е. Ценностные основания национальных моделей социально-экономического развития. *National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine*: Collective monograph / ed. by A. Pawlik, K. Shaposhnykov. Kielce: Baltija Publishing, 2016. Vol. 2. P. 164-190.
9. Слостенин В. А., Чижакова Г. И. Введение в педагогическую аксиологию. М.: Академия, 2003. 192 с.

Шлєіна Л. І.,
аспірант кафедри педагогіки і педагогічної майстерності
*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Запорізька область, Україна*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

За сучасної тенденції до формування духовних цінностей надзвичайно актуалізується проблема виховання свідомої особистості, здатної до побудови гармонійних взаємин, зокрема гендерних. Особливе місце у модернізації існуючої системи гендерних відносин, формуванню егалітарної свідомості студентської молоді належить навчально-виховному процесу ЗВО. Навчально-виховний процес як один з найголовніших соціальних сфер розвитку студентської молоді, що здійснює передавання та поширювання від попереднього покоління до наступного знання, вміння, цінності, ідеали і норми. Молодь що спроможна започаткувати теоретичне та практичне підґрунтя щодо гендерного виховання студентської молоді. У новітньому суспільстві відбуваються жваві зміни, що мають результатами, зокрема,

перебудову соціальних зв'язків, зглажування жорстких меж між традиційними гендерними ролями. Слід звернути увагу, що ще в першій половині ХХ століття інтенсивніше обговорювалась гендерна проблематика. Про статус і роль жінки в товаристві, її психологічні характеристики у порівнянні з характеристиками чоловіків у ті часи досліджували в основному не психологи, а філософи, громадські діячі, представники природно-наукових дисциплін. Останні два десятиліття психолого-педагогічна наука досліджує особливості статі. Наукові дослідження з успіхом впроваджуються до навчально-виховної діяльності закладу вищої освіти. Викладачі розуміють, що відсутність гідного гендерного виховання і статевої освіти не лише приводить до відхилень у формуванні особистості, але й до невротичних і поведінкових порушень, нещасливих шлюбних стосунків у майбутньому. Гендерна тематика за останні роки у психолого-педагогічній науці набуває все більшої актуальності. Жорсткі стандарти традиційної культури щодо статевого виховання, які проводяться суспільством через навчальні заклади, є анахронізмом і стають об'єктивною перешкодою для ефективної соціалізації молодого покоління. Сьогодні все більше педагогів, соціологів, соціальних працівників сприймає парадигму гендерного підходу в педагогічній науці. Для них привабливим є те, що гендерний підхід орієнтований на формування й утвердження рівних, незалежних від статі можливостей самореалізації особистості в усіх сферах життєдіяльності. Як фундаментальні положення гендерної теорії, прийняті вітчизняною гендерною психологією і педагогікою як вихідних методологічних установок, є такі: уявлення про те, що майже всі відмінності, які традиційно вважаються «природними» між статями, мають під собою не біологічні, а соціальні підстави; такі, що вважаються «природними» різницями між статями конструюються в суспільстві під впливом соціальних інститутів, що репрезентують традиційні уявлення про ролі чоловіків і жінок в ньому; поняття про «маскулінність» і «фемінність» є базовими категоріями гендерних досліджень, за допомогою яких не просто описується різниця в статусах, ролях та інших аспектах життя чоловіків і жінок, а здійснюється аналіз влади і домінування, які утверджуються в суспільстві засобами гендерної диференціації.

Маскулінність (фемінність) – нормативні уявлення про самотичні, психічні і поведінкові властивості, які є характерними для чоловіків / жінок. Маскулінними характеристиками вважаються домінантність, соціальну активність, агресивність, раціоналізм, логічність тощо. Фемінними якостями прийнято вважати пасивність, залежність, емоційність, інтуїтивність тощо.

На даний час чисельна кількість науковців [1; 2; 4; 8; 9, 3 та ін.] дотримуються думки, щодо цілісної особистості що характеризує андрогінність (від грецького андрос – чоловічий, гінес – жіночий). Адже чоловічі і жіночі статеві гормони продукують як чоловічий, так і жіночий організми. « Мозок несе в собі можливості програмування поведінки як за чоловічим, так і за жіночим типом». Ця думка з'явилась поштовхом до розробки концепції андрогінії Сандрою Бем [17], відповідно до якої людина, незважаючи на свою біологічну стать, може мати як традиційно жіночі, так і

традиційно чоловічі якості, що дає можливість визначити маскуліну, фемініну, андрогіну модель гендерних ролей [4; 8; 16].

На сьогоднішній день, достатньо відомою є думка щодо гендерного уявлення студентської молоді, яке розвивається, залежать від сутності гендерного виховання у закладі вищої освіти, запропонованого суспільством, де вона існує. Наголошуючи на гендерний розвиток, необхідно розглядати це з певного погляду широкого екологічного світогляду, усвідомлення, що гендерна культура, характерна суспільству в певний період, не є універсальною. Процес засвоєння особистістю гендерно нормативної поведінки в інший історичний період може формувати інші прогресивні типи сімейних відносин і соціальних ролей [5; 6; 7; 11; 12; 13; 22].

Аналіз літератури із гендерної проблематики дає змогу зробити висновок у тому, що на формування та розвиток студентської молоді впливає суспільство й культура, зокрема, закріплені в них уявлення щодо змісту і специфіки гендерних ролей, які транслюються наступним поколінням через різноманітні інститути соціалізації, в тому числі, через заклади вищої освіти. Результатом цілеспрямованого, систематичного й послідовного процесу гендерного виховання є сформованість певного рівня гендерної культури студентської молоді.

Література:

1. Бем С. Линзы гендера: Трансформация взглядов на проблему неравенства полов / С. Бем. – М. : РОССПЭН, 2004. – 336 с.
2. Берн Ш. М. Гендерная психология (Секреты психологии мужчины и женщины. Формирование мнений и поведения, предрассудков доминирования дискриминации, механизмов влияния) / Ш. М. Берн ; ред. Д. Гиппиус. – [2-е междунар. изд.]. – СПб. : прайм-ЕВРОЗНАК, 2001. – 320 с.
3. Bem S. L. The measurement of psychological androgyny / S. L. Bem // *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. – 1974. – No 42. – P. 155–162.
4. Василенко М.Д. Гендерна демократія в українському суспільстві в контексті європейського вибору (до питання вивчення та дослідження) / М.Д. Василенко, С.Д. Василенко // *Проблеми освіти: Науково-методичний збірник*. – 2003. – №30. – 125 с.
5. Василевська Т. Е. Гендерний аналіз як інструмент впровадження гендерних підходів у державну політику // *Інтегрування гендерного підходу в державну політику України* / Т. Е. Василевська, Ю. М. Галустян, Л. С. Кобелянська. – К., 2003. – С. 71–89.
6. Гендерний аналіз українського суспільства / Т. Мельник, Л. Кобелянська, Л. Смоляр та ін. ; ред. О. Кузьміна та ін. – К. : ПРООН, 1999. – 294 с.
7. Грицяк Н. В. Гендерна система управління – проект нової моделі реалізації гендерної політики / Н. В. Грицяк // *Управління сучасним містом*. – 2004. – № 1–3. – С. 84–91.
8. Говорун Т. В. Гендерна психологія : навч. посіб. / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 308 с.

9. Говорун Т. В. Соціалізація статі та сексуальності : монографія / Т. В. Говорун. – Тернопіль : Навч. книга–Богдан, 2001. – 240 с.
10. Зуйкова Е. М. Фемінологія : учеб. пособ. / Е. М. Зуйкова, Р. И. Ерусланова. – М. : Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2001. – 248 с.
11. Лавриненко Н. Гендерні стереотипи як механізм припису гендерної ідентичності / Н. Лавриненко // Рівність жінок і чоловіків : «Світові тенденції та українські реалії». – К. : Просвіта, 2001. – С. 2–15.
12. Попова Л. В. Гендерная социализация в детстве / Л. В. Попова // Гендерный поход в дошкольной педагогике: теория и практика : монография ; в 2-х ч. – Мурманск, 2001. – Ч. 1. – 231 с.
13. Проблеми освіти: наук.-метод. зб. / [кол. авт. : Л. О. Смоляр, Л. С. Кобелянська, Н. Д. Чухим та ін.]. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – 172 с.
14. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс ; пер. с англ. З. Замчук. – [7-е изд.]. – СПб. : Питер, 2007. – С. 200–241. – (Серия «Мастера психологии»).
15. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника / О. І. Мармаза. – Х. : Видав. група «Основа», 2007. – 448 с. (Серія «Адміністратору школи»).
16. Практикум по гендерной психологии / под ред. И. С. Клёциной. – СПб.: Питер, 2003. – 479 с.: ил. – (Серия «Практикум по психологии»).
17. Психологический словарь / под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Педагогика, 1999. – 440 с.
18. Социальная психология в современном мире : учеб. пособ. для вузов / Т. Л. Алавидзе, Г. М. Андреева, Е. В. Антонюк [и др.] ; под. ред. Г. М. Андреевой, А. И. Донцова. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 333 с.
19. Кон И. С. Психология половых различий / И. С. Кон // Вопросы психологии. – 1981. – № 2. – С. 47–57.
20. Турецкая Г. В. Страх успеха: психологическое исследование феномена / Г. В. Турецкая // Психологический журнал. – 1998. – Т. 19. – № 1. – С. 37–46.
21. Штылева Л. В. Фактор пола в образовании: гендерный подход и анализ / Л. В. Штылева. – М. : ПЕРСЭ, 2008. – 316 с.
22. Шнейдер Л. Б. Личностная, гендерная и профессиональная идентичность: теория и методы диагностики / Л. Б. Шнейдер. – М. : Московский психолого-социальный институт, 2007. – 128 с.